

Przedmiotowy System Oceniania z Chemii dla klas VII i VIII Szkoły Podstawowej

I. CELE OCENIANIA:

1. Cele ogólne oceniania z chemii:

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań podstawy programowej z chemii w Szkole Podstawowej,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć w zakresie chemii i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu chemicznym,
- motywowanie ucznia do pracy,
- dostarczanie rodzicom informacji o postępach, trudnościach i uzdolnieniach ucznia.

2. Cele szczegółowe oceniania w chemii:

Sprawdzanie stopnia:

a) Pozyskiwania, przetwarzania i tworzenia informacji:

- pozyskiwanie i przetwarzanie informacji z różnych źródeł z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- ocena wiarygodności uzyskanych danych;
- konstruowanie wykresów, tabel i schematów na podstawie dostępnych informacji.

b) Rozumowania i zastosowania nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów:

- opisywanie właściwości substancji i wyjaśnianie przebiegu prostych procesów chemicznych;
- wskazywanie związku właściwości różnych substancji z ich zastosowaniami i wpływem na środowisko naturalne;
- wskazywanie związku między właściwościami substancji a ich budową chemiczną;
- wykorzystanie wiedzy do rozwiązywania prostych problemów chemicznych;
- stosowanie poprawnej terminologii;
- wykonywanie obliczeń dotyczących praw chemicznych.

c) Opanowania czynności praktycznych:

- ⑩ bezpieczne posługiwanie się prostym sprzętem laboratoryjnym i podstawowymi odczynnikami chemicznymi;
- ⑩ projektowanie i przeprowadzanie prostych doświadczeń chemicznych;
- ⑩ rejestrowanie wyników doświadczeń chemicznych w różnych formach, formułowanie obserwacji, wniosków oraz wyjaśnień;
- ⑩ przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

II. METODY, NARZĘDZIA ORAZ SZCZEGÓŁOWE ZASADY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

1. **Wypowiedzi ustne** – sprawdzanie poprawności stosowania języka chemicznego oraz umiejętności formułowania dłuższej wypowiedzi. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, a w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu.

Uczeń przy dwóch godzinach chemii w tygodniu ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do zajęć w ciągu jednego semestru. Nieprzygotowanie nie obejmuje lekcji powtórzeniowych oraz tych, na których zapowiedziany został sprawdzian lub kartkówka. Przez nieprzygotowanie rozumie się nieopanowanie materiału z 3 ostatnich lekcji, brak zeszytu, podręcznika, brak potrzebnych na lekcję materiałów.

Nieprzygotowanie powinno być zgłoszone przed rozpoczęciem odpytywania, w przeciwnym wypadku uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

2. **Kartkówki** – trwające 10-15 minut i obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji, które nie muszą być zapowiadane.

Nie podlegają one poprawie.

Natomiast w przypadku nieobecności podczas kartkówki należy ją napisać w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Uczeń nieobecny na kartkówce może także zostać odpytany ustnie.

3. **Sprawdziany pisemne całogodzinne (w tym testy dydaktyczne)** – przeprowadzane po zakończeniu każdego działu, zapowiadane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem i potwierdzone wpisem w dzienniku lekcyjnym.

Sprawdziany mogą zawierać dodatkowe pytania (zadania) na ocenę celującą. *Sprawdziany są obowiązkowe.* Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian z przyczyn losowych, powinien go napisać w terminie nie przekraczającym 2 tygodni od powrotu do szkoły. Czas i sposób do uzgodnienia z nauczycielem. Ocenę niedostateczną i wyższą ze sprawdzianu można poprawić. Poprawa odbywa się w ciągu 2 tygodni od rozdania prac (tylko 1 raz) w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Ocena z poprawy zostaje wpisana do dziennika i jest wliczana do średniej.

Korzystanie z niedozwolonych źródeł informacji podczas kartkówek i sprawdzianów jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej, która nie podlega poprawie.

Poprawić można każdą ocenę z pracy pisemnej, jednak każda ocena - nawet niższa od poprzedniej - zostaje wpisana do dziennika.

4. **Praca na lekcjach** – aktywność, umiejętność samodzielnego wyciągania wniosków i rozwiązywania problemów, współpraca w zespole, udział w dyskusjach.

5. **Prace domowe** – obowiązkowe lub nadobowiązkowe, które są sprawdzane ilościowo i jakościowo oraz oceniane. Uczniowi przysługuje dwukrotne zgłoszenie braku zadania w ciągu semestru. Każdy kolejny brak skutkuje otrzymywaniem oceny niedostatecznej. Brak zadania powinien być zgłoszony na początku lekcji, przed rozpoczęciem egzekwowania wykonania zadania przez nauczyciela.

Systematyczne odrabianie prac domowych jest obowiązkiem ucznia. Termin wykonania pracy domowej ustala nauczyciel (krótkie zadania, ćwiczenia, notatki na kolejną lekcję).

1. **6. Aktywność ucznia na zajęciach – uczestnictwo w lekcji, pracę na lekcji i przygotowanie do niej nauczyciel ocenia na bieżąco wpisując ocenę lub odnotowując plusy i minusy w swoim zeszycie.**

2. **Plus można uzyskać za krótką wypowiedź, zapis na tablicy, rozwiązanie ćwiczenia, pracę grupową, wykonanie doświadczenia, przyniesienie materiałów, krótki referat i inne przejawy aktywności.**

3. **7. Prace dodatkowe: schematy, plansze wykresy i rysunki, prezentacje, doświadczenia wykonywane w parach lub grupach – przy ich ocenie uwzględnia się:**

- wkład włożonej pracy,
- twórczość pracy,
- estetykę wykonania,
- sposób prezentacji.

4. **8. Udział w konkursach przedmiotowych – uczeń otrzymuje oceny wg kryteriów:**

- za udział i osiągnięcie dobrego wyniku w I etapie konkursu – częściową ocenę bardzo dobry,
- za awans do kolejnego etapu lub osiągnięcie tytułu laureata w jednoetapowym konkursie – częściową ocenę celujący,
- za osiągnięcie tytułu laureata w konkursie wyższego szczebla – śródroczną lub roczną ocenę celujący (przy założeniu, że uzyskał średnią roczną lub śródroczną powyżej 5,4) .

2. III. KRYTERIA I SPOSOBY OCENIANIA:

1. Oceny ustalane są w stopniach wg następującej tradycyjnej skali:

celujący (cel)	6
bardzo dobry (bdb)	5
dobry (db)	4
dostateczny (dst)	3
dopuszczający (dop)	2
niedostateczny (ndst)	1

2. Oceny są za prace pisemne wystawiane są wg skali:

1. **100% – 91% oraz w całości wykonane zadanie dodatkowe lub twórcze, oryginalne rozwiązanie - celujący**

100% – 91%	bardzo dobry
76% – 90%	dobry
51% – 75%	dostateczny
30% – 50%	dopuszczający
29 % i poniżej	niedostateczny

2. **W ocenie uwzględnia się specyficzne trudności uczniów posiadających opinie z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej.**

3. **3. Kryteria oceny aktywności na lekcjach:**

Aktywność na zajęciach nagradzana jest przy pomocy „plusów” i/lub „minusów”, bądź też oceną cząstkową w przypadku wykazywania się dużą aktywnością w trakcie trwania jednej lekcji.

Za trzy zgromadzone plusy uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.

Za trzy zgromadzone minusy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Uczeń na jednej lekcji może otrzymać za wyjątkową aktywność od razu ocenę bardzo dobrą lub za całkowity brak zaangażowania w tok lekcji – niedostateczną.

Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w przypadku nieobecności w szkole uczeń jest zobowiązany do nadrobienia braków.

4. **Zasady oceniania w czasie pracy zdalnej:**

Ocenianiu podlegają:

- aktywność w czasie lekcji on-line - Uczeń aktywnie uczestniczący w lekcji prowadzonej może zostać nagrodzony plusem (+). Uczeń, który teoretycznie jest na lekcji, zgłosił swoją obecność na początku zajęć, ale nie odczytuje powiadomień i nie odpowiada na bezpośrednio do niego skierowane pytania może zostać ukarany minusem – za aktywność. Jeżeli w.w. sytuacja jest spowodowana problemami technicznymi, wówczas uczeń powinien wyjaśnić swoją niedostępność online. Plusy i minusy przekładają się na ocenę z aktywności.
- odpowiedzi ustne, - Podobnie jak w poprzednim punkcie odpowiedź dłuższa jest oceniana oceną natomiast odpowiedzi krótsze mogą być nagradzane plusami.
- zadania domowe i terminowość ich realizowania. Zadanie domowe może zostać ocenione oceną jeżeli to było zadanie dłuższe wymagające większego wkładu pracy lub na plus (+) jeśli jest zrobione całe i poprawnie, na minus (-) jeśli uczeń nie zrobił zadania lub pozostać bez oceny jeśli zadanie jest niekompletne lub źle wykonane.
- Sprawdziany i kartkówki
- wykonanie zadań dodatkowych – zadania dodatkowe jeżeli są wykonane poprawnie, z należytą starannością i wymagały od ucznia dużego wkładu pracy będą oceniane oceną celującą natomiast jeżeli zadanie zostało wykonane mniej poprawnie czy starannie

uczeń może dostać niższą ocenę, mimo że było to zadania ponadprogramowe lub jeżeli było krótsze tylko (+).

Pięć zgromadzonych plusów przekłada się na ocenę bardzo dobrą, a pięć minusów – niedostateczną.

W czasie pracy zdalnej zmianie ulegają również wagi ocen: odpowiedź ustna – 3, aktywność na zajęciach – 2, pozostałe – 1.

4. **5. Zasady wystawiania i poprawy oceny śródrocznej i rocznej:**

5.

Wystawienie oceny klasyfikacyjnej dokonuje się licząc średnią ważoną z ocen cząstkowych, przy czym większą rangę mają oceny ze sprawdzianów (prac klasowych), w drugiej kolejności są kartkówki i odpowiedzi ustne. Wszystkie oceny są uwzględniane przy liczeniu średniej ważonej.

Do wystawienia oceny stosuje się średnią ważoną o następujących rangach (wagach) ocen:

- sprawdziany i testy (wpisane w dzienniku kolorem czerwonym) – 5,
- kartkówki (wpisane kolorem zielonym) – 3,
- odpowiedzi ustne, rozwiązywanie zadań rachunkowych, przygotowanie i prezentacja doświadczenia lub opracowanie i prezentacja zagadnienia – 2,
- pozostałe: prace domowe, referaty, aktywność – 1.

Zasada przeliczania średniej ważonej:

6,00 – 5,41 – stopień celujący

5,40 – 4,61 - stopień bardzo dobry,

4,60 – 3,61 - stopień dobry,

3,60 – 2,61 - stopień dostateczny,

2,60– 1,61 - stopień dopuszczający,

1,60 – 0 - stopień niedostateczny.

Ocenę śródroczną i roczną klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych ustala się na podstawie średniej ważonej w dzienniku elektronicznym oraz decyzji nauczyciela danego przedmiotu, który bierze

pod uwagę oprócz średniej ważonej, także zaangażowanie, aktywność i wkład pracy ucznia w zdobywanie wiedzy i umiejętności, a także jego specyficzne trudności w uczeniu się.

3. IV. SPOSOBY KORYGOWANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

- ⑩ możliwość poprawy oceny z prac pisemnych (sprawdzianów, testów),
- zwolnienie z pracy klasowej, z kartkówki lub odpowiedzi ustnej w wyjątkowych sytuacjach losowych,
- możliwość konsultacji z nauczycielem w przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu,
- zachęcanie do pomocy koleżeńskiej,
- możliwość dwukrotnego głoszenia nieprzygotowania i braku zadania w semestrze,
- prowadzenie konsultacji i porad indywidualnych oraz zajęć dodatkowych w celu podniesienia osiągnięć uczniów.

4. V. EWALUACJA PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA:

- rozmowy z uczniami,
- wnioski wyciągane na bieżąco na podstawie stosowania PSO w praktyce.

5. VI. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z CHEMII:

6. **Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:**

- posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji nie tylko tych wskazanych przez nauczyciela,
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- umie formułować problemy i dokonywać analizy syntezy nowych zjawisk,
- potrafi precyzyjnie rozumować posługując się wieloma elementami wiedzy, nie tylko z zakresu chemii,
- potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, będącej skutkiem zdobytej samodzielnie wiedzy,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach chemicznych lub konkursach wymagających wiedzy chemicznej, szczebla wyższego niż szkolny,
- jest autorem pracy napisanej w celach poznawczych i dydaktycznych.

7.

8. **Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:**

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane programem,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wskazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień,
- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł wiedzy oraz potrafi samodzielnie dotrzeć do innych źródeł wiadomości,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać eksperymenty chemiczne,
- potrafi biegle pisać i samodzielnie uzgadniać równania reakcji chemicznych oraz samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o dużym stopniu trudności,
- wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji,
- bierze udział w konkursie chemicznym lub wymagającym wiedzy i umiejętności związanych z chemią,
- potrafi poprawnie rozumować o kategoriach przyczynowo-skutkowych wykorzystując wiedzę przewidzianą programem również pokrewnych przedmiotów.

9.

10. Ocena dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje przy pomocy nauczyciela,
- potrafi korzystać ze wszystkich poznanych na lekcji źródeł informacji (układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice i inne),
- potrafi bezpiecznie wykonywać doświadczenia chemiczne,
- rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności,
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych,
- jest aktywny w czasie lekcji.

11. Ocena dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań teoretycznych lub praktycznych o niewielkim stopniu trudności,
- potrafi korzystać, przy pomocy nauczyciela, z takich źródeł wiedzy, jak układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonać doświadczenie chemiczne,
- potrafi przy pomocy nauczyciela pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych oraz rozwiązuje zadania rachunkowe o niewielkim stopniu trudności,
- w czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadowalającym.

12. Ocena dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości określonych programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- rozwiązuje z pomocą nauczyciela typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonywać bardzo proste eksperymenty chemiczne, pisać proste wzory chemiczne i równania reakcji chemicznych,
- przejawia niesystematyczne zaangażowanie w proces uczenia się.

13.

14.

15. **Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia się,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie zna symboliki chemicznej,
- nie potrafi napisać prostych wzorów chemicznych i najprostszych równań chemicznych nawet z pomocą nauczyciela,
- nie potrafi bezpiecznie posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi,
- nie wykazuje zadowalającej aktywności poznawczej i chęci do pracy.

**Sylwia Król -
nauczyciel chemii**

